

Høringsuttalelse Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Formannskap	

Rådmannens innstilling

Sakens legges frem uten innstilling.

Saken avgjøres av

Formannskapet

Vedlegg

Vedlegg

- 1 Høringsutkast - Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst.pdf
- 2 Regional utviklingsplan 2040 Del1.pdf
- 3 Regional utviklingsplan 2040 Del2.pdf

Saksopplysninger

Innledning

Hol kommune takker for muligheten til å gi innspill til Regional utviklingsplan 2027–2040 for Helse Sør-Øst RHF.

Kommunen støtter planens overordnede mål om å sikre gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, når de trenger det. Planen gir et godt og realistisk bilde av de utfordringene helsetjenesten står overfor fram mot 2040, herunder demografiske endringer,

økende sykdomsbyrde, mangel på helsepersonell, teknologisk utvikling og et mer krevende beredskapsbilde.

Hol kommune er særlig positiv til at helsekompetanse, samhandling, kunstig intelligens og helseberedskap løftes fram som sentrale satsingsområder.

Hol kommune gir med dette følgende høringsuttalelse til Regional utviklingsplan 2027-2040 for Helse Sør-Øst RF.

Samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjeneste må styrkes ytterligere

Utviklingsplanen bygger på at mer av pasientbehandlingen skal skje nærmere pasientenes hjem, med tettere samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Helsefellesskapene framheves som sentrale arenaer for utvikling av fremtidens helsetjenester. Hol kommune støtter denne retningen.

Samtidig vil kommunen understreke at utviklingen forutsetter reell medvirkning fra kommunene i planlegging og prioriteringer. Kommunene må involveres tidlig når det vurderes endringer i pasientforløp, kapasitetsutvikling og oppgavefordeling mellom nivåene. Samhandlingen krever at partene er likeverdige og opparbeider en felles forståelse av utfordringsbildet.

For distriktskommuner er det avgjørende at helsefellesskapene videreutvikles som likeverdige samarbeidsarenaer hvor kommunal og spesialisthelsetjeneste planlegger samlet ut fra befolkningens behov.

Oppgaveforskyvning må følges av ressurser og kompetanse

Planen beskriver en utvikling med kortere liggetider, økt poliklinisk aktivitet, mer ambulant behandling og økt bruk av digitale løsninger. Dette er tiltak som kan styrke tjenestene og forbedre pasientforløpene.

For kommunene innebærer utviklingen samtidig et økende ansvar for oppfølging av pasienter med komplekse og sammensatte behov.

Hol kommune vil derfor understreke at videre oppgaveforskyvning fra spesialisthelsetjenesten til kommunene må følges av:

- tilstrekkelig finansiering
- nødvendig kompetansebygging

- tilgang til faglig veiledning
- gode digitale samhandlingsløsninger

For å lykkes med målsettingene i planen må utviklingen i oppgaveforskyving foregå mellom to likeverdige samvirke parter. Kommunesektoren ha kapasitet og rammevilkår som gjør det mulig å ivareta de oppgavene som forventes.

Aldring og distriktsutfordringer må gis større oppmerksomhet

Planen beskriver en betydelig vekst i antall eldre fram mot 2040. For Vestre Vikens opptaksområde forventes andelen innbyggere over 65 år å øke fra 19 prosent til 25 prosent. Hol kommune mener denne utviklingen særlig får konsekvenser i distriktskommunene.

Mange distriktskommuner har allerede:

- høyere andel eldre enn landsgjennomsnittet
- store geografiske avstander
- utfordringer med rekruttering av helsepersonell
- begrenset tilgang på spesialistkompetanse

Dette tilsier at den endelige planen bør omtale distriktskommunenes særskilte utfordringer tydeligere og beskrive hvordan spesialisthelsetjenesten skal bidra til å opprettholde likeverdige tjenester i områder med spredt bosetting.

For Hallingdal er det særlig viktig å utvikle og bevare Hallingdal Sjukestugu som regionens nærsykehus. Det gir økt mulighet for å håndtere komplekse medisinske utfordringer lokalt. Samtidig oppfordrer vi til å styrke distriktpsikiatrien med lokale tilpasninger. Det kan være økt tilgjengelighet med utvidet åpningstid eller et lavterskel-døgntilbud, til de pasienter som i dag har ambulante tilbud i spesialisthelsetjenesten. Særlig utfordrende er det for pasienter som har tvunget psykisk helsevern uten døgn (TUD).

Digitalisering og kunstig intelligens gir viktige muligheter

Utviklingsplanen vil styrke satsingen på praktisk bruk av kunstig intelligens og økt digitalisering i helsetjenesten. Det er en nødvendighet og Hol kommune støtter tiltaket. For distriktskommuner kan digital hjemmeoppfølging, videokonsultasjoner og deling av spesialistkompetanse bidra til bedre tjenester nær innbyggerne og redusere belastningen ved lange reiseavstander.

Kommunen vil samtidig understreke at digitalisering må bidra til å redusere geografiske forskjeller, ikke forsterke dem. Det må tas hensyn til både digital kompetanse og risikoen for digitalt utenforskap.

Det er kjent at dagens digitalisering bidrar til økt ulikhet i helse. Ikke alle mestrer digital tilgang. Selv om utviklingen går imot at stadig flere mestrer, ser vi i kommunene likevel at flere innbyggere opplever digitalt utenforskap og mister tilgangen til helse og sosiale ytelser. Det rammer sosialt skjevt.

Bruk av digitale løsninger er sårbart for svikt, både utstyr og kommunikasjonslinjer, og natur- og terrorhendelser. Det må derfor ikke etableres som eneste samhandlings eller behandlingsløsningen.

Beredskap må utvikles i samarbeid med kommunene

Det er positivt at beredskap er løftet fram som eget hovedmål i planen. Erfaringer fra pandemien, klimaendringer, digitale trusler og den sikkerhetspolitiske utviklingen gjør dette nødvendig.

Kommunen mener at den kommunale helse- og omsorgstjenestens rolle i den samlede helseberedskapen bør synliggjøres tydeligere. Hendelser skjer i kommunene – det er der befolkningen bor.

Distriktskommuner som Hol ivaretar viktige funksjoner knyttet til:

- akuttmedisin utenfor sykehus. Kommunene i Hallingdal har utvidede allmenn medisinske tjenester til alle innbyggere, særlig innen traumatologi og utrykning. Det avlaster spesialisthelsetjenesten i betydelig grad. Denne etablerte oppgaveforskyving må inngå tydeligere i en fremtidig funksjons og ansvarsmatrise.
- Beredskap for turist- og reiseliv. Befolkningsforflytninger, som hver år ses i turistkommuner utfordrer bære kraften i lokalsamfunnets helsetjenester. Det gjelder hjemmetjenester og allmenn medisinske tjenester.
- ekstremvær og naturhendelser er en kjent utfordring. Erfaringene lokalt etter Hans tydeliggjør behovet for etablerte samhandlingsarenaer og felles løsninger.
- sivil beredskap og totalforsvar.
- legemiddel- og forsyningsberedskap

Hol kommune vil særlig peke på behovet for at framtidig helseberedskap tar hensyn til utfordringene i fjell- og reiselivskommuner. Kommuner med stor turisttilstrømming og omfattende fritidsbebyggelse har i perioder et tjenestebehov som ligger betydelig over

folketallet. I høysesong kan befolkningstallet 10 dobles i flere kommuner. Dette må tas i betraktning ved planlegging av beredskap, prehospitale tjenester og samarbeid mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten.

Det er nødvendig med tett samarbeid mellom kommuner, helseforetak, Statsforvalteren og øvrige beredskapsaktører for å bygge robuste tjenester.

Rekruttering og kompetanseutvikling

Planen beskriver behovet for å rekruttere og beholde helsepersonell som en av helsetjenestens største utfordringer framover. Hol kommune støtter planens fokus på nye arbeidsformer, oppgavedeling og kompetanseutvikling.

Kommunen vil samtidig oppfordre Helse Sør-Øst til å videreutvikle samarbeid med kommunene om:

- desentraliserte utdanningsløp
- praksisplasser i distriktene
- kombinasjonsstillinger mellom sykehus og kommuner
- faglige nettverk som styrker rekruttering og kompetansebevaring

Dette vil være viktige tiltak for å sikre tilstrekkelig personellkapasitet i hele regionen.

Konklusjon

Hol kommune støtter hovedretningen i Regional utviklingsplan 2027–2040.

Kommunen vil særlig framheve følgende innspill:

1. Helsefellesskapene må styrkes som arena for likeverdig planlegging mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten.
2. Oppgaveforskyvning til kommunene må følges av nødvendige ressurser, kompetanse og finansiering.
3. Distriktskommunenes utfordringer knyttet til aldring, rekruttering og geografi bør omtales tydeligere.
4. Digitalisering og kunstig intelligens må bidra til økt tilgjengelighet og redusere geografiske forskjeller.
5. Kommunenes rolle i helseberedskap og totalforsvar bør beskrives mer konkret i den endelige planen.

Hol kommune vurderer at disse perspektivene vil styrke planens mål om gode, likeverdige og bærekraftige helsetjenester i hele helseregionen.

Forhold til overordnet plan

Ikke relevant

Miljøkonsekvenser

Ikke relevant

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant

Vurdering

Formannskapet vurderer hva de ønsker og komme med som høringsuttalelse til helse Sør-Øst innen fristen 15.10.2026